

CHRISTO-

A Soproni Evangélikus
Egyházközség lapja
ingyenes kiadvány

PHOROS

XIX. évfolyam, 6. szám

2012. karácsony

Örök Atyádnak karjából
kelsz útra, égi szent Igénk,
segíteni földet születel:
időnek telje már megért.

Ragyogd be most a lelkeket,
szereteteddel égesd át,
hogy veszendőkre-unt szívünk'
betöltse boldog égi vágy.

S hogy majd ha Bíró széket ül
és minden ártót tűzre vet,
s ha majd baráti szó hív el
a tárult mennybe híveket:

- lángok sötétes örvényén
ne vergődjünk mint martalék,
hanem meglássuk Úr színét,
velünk ujjongjon mind az Ég.

Atyának, egyben Fiúnak
és Tenéked is, Szentlélek,
miként volt, légyen örökkön
örökké hála, dicséret. Ámen.

(Ismeretlen szerző: Adventi zsolozsma
himnusz)

Decemberi gondolatok

Ahogy nővünk, úgy változik bennünk az ünnep is. Első emlékem között van, amikor megpróbáltam meglesni a Mikulást – és sikerült is. Láttam sziluettjét az ablakon beszűrődő félfomályban, és csodálkoztam, hogy pont olyan lófarcokba kötve hordja a haját, mint anyám... Eszembe sem jutott, hogy turpisság van a dologban: Mikulás van, csak nem úgy néz ki, mint ahogyan elképzeltem.

Aztán jött az időszak, amikor fény derült a titokra: ki teszi a csokit a csizmába, kik is csöngetnek angyalok gyanánt, kik díszítik a karácsonyfát. A találkozás a fizikai valósággal sokféle lehet. Fiaim a beavatás nagyszerűségét érzik abban, hogy idén már ők is díszíthetnek, és eszükbe sem jut azt mondani, hogy eszerint tavaly becsapták őket. De tudok olyan kisleányról is, aki hisztériás sírással reagált arra, amikor rányitott szüleine, akik épp a karácsonyfát díszítették – mintha valami iszonyat történt volna, mintha a szülei szörnyűséget követtek volna el azzal, hogy eddig hazudtak, vagy azzal, hogy ellopták az angyalok munkáját...

Ez lehet a következő lépés: a kétségbeesés, a cinikus lerombolása a hazugnak hitt történetnek. A kamaszkor mintha erről

szólna: szembesülünk gyermekkorunk illúzióink eltűnésével, és így minden mesét, titkot hazugságnak bélyegzünk. Sokan azt hiszik, hogy ezzel érték el a felnőttkort: a mindenre nemet mondás a jele a nagykorúságnak.

Csakhogy december ötödikén éjszaka én is raktam ajándékot fiaim cipőjébe – hatodikán reggelre hozzánk is elérkezett a Mikulás. Hazudok nekik? Becsapom őket? Visszatérek ahhoz a gyermekkorhoz, amit már levetkőztem?

Többről van itt szó. A Mikulás havas illatát nem azért hozom be a szobába, mert még innen vagyok az illúziók felszámolásán – hanem inkább mert túl vagyok rajta. Mert rádöbentem, a csoda nem lesz kisebb, ha én magam is részese lehetek. A tény, hogy van kinek továbbadni a csodát, hogy gyermekeim segítség nélkül ébredtek korán aznap reggel, nagyobb misztérium, mint az, hogy valóban létezik-e testbenlélemben egy nagyszakállú bácsika valahol Finnországban. Igen, a fejlődés harmadik állomása az, amikor felnőttként akkor is vállaljuk a titkot, ha már „rájöttünk” a turpisságra.

De van egy még mélyebb szint, ameddig kevesen jutnak el: amikor túl naivitáson, cinizmuson és felnőttiségen újra úgy tekintünk a csodára, mint egy kisgyermek – amikor rájövünk, hogy a csoda tényleg csoda, hiszen nem angyalok, hanem a Teremtő lép közénk – felveszi ember-sorsunkat. Ha erre rádöbbenek, épp oly leesett állal csodálkozom, mint amilyen csodálkozva nézik kisfiaim a szobába termett karácsonyfát. Mire megöregszem, igyekszem minél jobban csodálkozó gyermekké válni – mert, mint tudjuk, ilyeneké az Isten Országáa.

Hegedűs Attila

„Új liturgia”

Makacskodik a hangosítás, a hangszórókból tompa zörej hallik. Pap, kétségbeesetten: Valami baj van a mikrofonnal, testvérek! Hívek, egyhangúan: ÉS A TE LELKEDDEL!

A viccbeli hívektől eltérően a mi gyülekezetünk meglehetősen tétován botladozott végig a liturgikus szövegeken Örökélet vasárnapján. Ebben nem az ideiglenes hangosítás volt a ludas, és nem is a kinyomtatott segédlet volt kevés. Egyszerűen bizonytalanok voltunk, és ez senkinek nem lehetett jó élmény, beleértve a lelkészt is. Várhatóan egy év múlva sem szerepelünk majd különül, ilyen ritka alkalmakon nem lehet csínját-bínját elsajátítani semminek – talán még az adóbevallásnak se.

A prédikáció a talentumokról szólt.

A Luther örökségével helyesen sáfárgató egyháznak egyik legjobban kamatoztatható *talentuma* a hívek *egyetemes papsága*. Sajnos ma e talentum kendőbe csavarva, elásva pihen. A gyülekezet mélyseges templomi passzivitását sokféleképpen lehet és szükséges oldani. Többek között erre is irányult az országos Agendaszerkesztő és Liturgiai Bizottság többéves munkája. (Nálunk is volt olyan próbálkozás, mely az istentiszteletbe laikus szereplőket vont be. Ez nem a lelkész lustasága, neki több így a gondja. A lényeg annak a kifejezése, hogy Isten szeretetének ünnepe *közös* ügyünk, nem pedig professzionális egyéni produkció.) *Ássuk tehát ki* az egyetemes papság talentumát! Aktivizáljuk magunkat, ünnepi lélekkel merjünk megszólalni az istentiszteleten... és érezzük magunkat jobban közben és utána együtt. Elvégre feltöltődni megyünk, nem kiürülni! De vajon az „új” „liturgia” – évente egyszer – segít ehhez?

Köztudott rólam, mennyire nagyra becsülöm az évezredes hagyományt, és kész vagyok inkább azt követni, mint az évtizedes megszokást. (Nyilván ezért kaptam a feladatot, hogy írjak az új liturgiás istentisztelet tapasztalatairól.) És szeretem is a szép liturgiát, hiszen az jócskán emelheti a

lelkünket az ég felé, és érzelmi tartalmat ad hozzá az igehirdetés szellemi tartalmához. Saját igehirdetői gyakorlatomban is folyamatosan törekedtem arra, hogy a liturgia tartalmas, a mondandót kiegészítő és minél inkább átélhető legyen.

Esetünkben épp az átélhetőséggel volt és van a baj.

Ez itt most inkább liturgia-paródia volt. Az említett Bizottság alaposan átgondolta ajánlását, és minden elemét biblikusán indokolta. A gyülekezetekhez azonban ebből csak annyi jutott el, hogy „odafönt” is vitatkoznak rajta. Pedig ez butaság. Mi az, hogy „odafönt”? (Hiszen az országos egyház Jézus parancsa szerint nem ura a gyülekezeteknek, hanem szolgáljuk.) Az angyalok, *valóban odafönt*, bizonyára nem vitatkoznak, csak mosolyognak rajtunk. *Odafönt* már nem probléma a liturgia. Egyébként idelent sem üdvösségbe vágó kérdés,

csak természetes igyekezet arra, hogy minél szebb legyen az ünneplésünk, hogy ízeletet adjon a mennyeből. Itt most egy kompromisszum kipipálva, de ebben semmi szívből jövő nem volt.

Többféle bajunk lehet az „új”, valójában nagyon régi és lutheri liturgiával.

Először nézzük a *felépítési* problémákat. A lelkészek kifogásai elsősorban erre irányulnak, és ezek gyakorlati kifogásoknak látszanak: széteső az egész, a közgyónás messzi került az Úrvacsorától, milyen esetlen a Miatyánk kétszer...

Valójában ez is mély elvi problémára utal. Ha minden istentisztelet csúcspontját a szereztetési igék, és az általuk teremtett úrvacsorai közösség megélése jelentené – amint régen így volt – akkor ez a felépítés helyes, a Miatyánk a szereztetési igéket követő imádsággal bevezetve. (Bár a – szintén ősi – ismételt köszöntés talán túlzás az igei rész után, a Sanctus előtt.) Ám míg az Úrvacsora *nincs méltó helyén* az ünneplésünkben, addig ez a liturgia sem lesz értelmes számunkra! (2008-ban a fiatalok számára megfogalmaztuk a templomi viselkedés szabályait, erre is kitérve – de a felnőttek sem követik.)

Mit mondhatunk a *szöveg*-problémákról?

E szövegek közös keresztyén örökségünkhöz tartoznak. Nem katolikusak, egyetemesek. Nem változtathatunk rajtuk tetszésünk szerint, de ez nem jelenti azt, hogy nem változtathatók egyáltalán. Nem

kötözhetnek meg. Értelmük nélkül recitálni őket a lehető legrosszabb. Márpedig az értelmükre nemigen tanítottak minket, ezt a katolikusok lebecsülése helyettesítette sokak nevelésében. Magyarán: *nem* mondani jobb, mint *nem jó szívvél* mondani azt, hogy „és a te lelkeddel”. Kicsit más a helyzet a lekción utáni liturgikus válaszokkal. Ez a kinyomtatott lapon is hibásan volt, mert mást kell mondani epistola után, és mást evangélium után. Viszont ez szerintem nem volna annyira idegen az evangélikus lélektől, hiszen az Ige megbecsülését fejezi ki!

Dallam-problémákkal nem találkozunk, mert bele se mertünk vágni. Pedig huszonnyolc éve a kezünkben vannak az Énekeskönyv, és közel húsz éve az ÚJ ÉNEK liturgikus dallamai. Az egyik katolikus megoldás a modern dallam az ősi szövegre. A „wittenbergi katolikusoknak” is hagyományosan erős oldaluk az ének. Ám ez most egyáltalán nem volt észrevehető!

Azt gondolom, liturgiánk a jövőben is fejlődni fog. Remélhetőleg egyre aktívabb gyülekezetet feltételezve fog fejlődni, és eközben gazdagodni fog. Jelenleg e fejlődésnek egy különösen ellentmondásos szakaszában vagyunk. Igenis lehet meríteni az ősből, de csak ha egyre átélhetőbb lesz! Csak ha valóban ég felé emel. *Amihez biztosan nem kell ragaszkodnunk, az a negyven évvel ezelőtti állapot.*

Hegyi Péter

Ma az emberek a „hazatalálást”, az önmegvalósítást elsősorban a „bennük élő gyermek” újrafelfedezéséhez, a gyermekkorban elfojtott érzések felszabadításához kötik. A keresztyén hit ennél többet és mélyebbet kínál. Nem csak visszafelé, hanem előre is tekint. Az otthon bensőségessége, biztonsága iránti sóvárgás nem teljesen azonos az önmegtalálás utáni vággyal. Hiszen az otthon már eleve közösséget és szeretetet feltételez. Az ember legmélyebb vágya, ahogyan a tékozló fiú példázatában kifejeződik, az, hogy visszataláljon a mennyei Atya szeretetéhez, hogy Istenben leljen otthonra. (Tóth Sára)

Összefogás a templom körüli rendért az adventre készülés jegyében

December 1-jére, szombatra a gyülekezet vezetősége meghirdette az újonnan visszakapott épületünk, – tervezett új nevén Konvent – előtti terület (konvent-udvar) megtisztítását a mostanra már maradéktalanul lehullott lombtól, avartól.

A meghirdetett nap reggelén több, mint húszan jelentek meg, ha nem is ásóra, kapára, de gereblyére, lombseprűre kapva, hogy összetakarítsák a kis parkot és parkolót fedő avart, az erre az alkalomra kihelyezett konténerbe gyűjtve.

A lelkes csapatban az iskoláskorútól a nyugdíjasig minden korosztály képviseltette magát, és ott volt Hegedűs Attila igazga-

tó-lelkész és Volker Menke német lelkész is.

A munka nagy lendülettel folyt, a tervezett 12 óra helyett már fél 11-kor elégedetten szemlélhettük a színültig megtelt 4 m³-es konténeret, és hálát adhattunk az időjárás urának, hogy barátságos napsütésben, kellemes időben fejezhettük be a felvállalt rendcsinálást.

A munka megkoronázásaként még kihelyeztünk három táblát, amelyeken arra kértük az ott megfordulókat, hogy a templom közelségére tekintettel ne dobálják el a szemetet, a kutyasétáltatókat pedig arra, hogy szedjék össze, amit a kutyájuk elhagyott. Reméljük, a jó szándékú többség elegendő fog tenni a táblákon olvasható kérésnek.

Reményeink szerint az Önkormányzattal kötendő megállapodás szerint a város a továbbiakban gondoskodni fog a terület rendszeres tisztántartásáról és szeretnénk azt is elérni, hogy a szemét- és csikkgyűjtő edények számát is növelje.

A munka befejeztével jóleső érzéssel tekintettünk végig a területen és annak reményében indultunk haza, hogy az ünnepvárás pillanatait szépíthették meg a kis csapat szorgos együtt-munkálkodásával.

Köszönet mindenkinek, aki ezen a szép délelőttön ott volt és részt vett munkánkban.

dr. Gimesi Szabolcs

NŐK A REFORMÁCIÓ SZOLGÁLATÁBAN a pannon régióban

A középkori és a kora újkori keresztény Európában a nőket negatív megítélés sújtotta erkölcsi és társadalmi értelemben egyaránt. A reformáció megváltoztatta a nőkkel kapcsolatos attitűdöket. A történetesek sokáig – egészen a közelmúltig – nem

figyelték a nőkre. Ennek oka részben a hagyományos, normatív források szűkössége. Krónikák, levelek és más irodalmi források igen kis számban maradtak fenn, és a meglévő anyag is csak nagyon kevés tárgyla-

gos információt tartalmaz a nőkre vonatkozóan.

A nők azonban jelentős módon hozzájárultak reformáció-kori társadalmunk, városaink életének teljességéhez. Erről a végrendeletek tanulmányozása enged következtetni. A végrendeleteket olvasva szembeűnik a család tagjainak egymáshoz való ragaszkodása. Ez kitűnik abból, hogy férj és feleség, szülő és gyermek a családi élet békéje és boldogsága érdekében egymásnak a jövőbeni megélhetéséről akartak gondoskodni. Jótekonyság céljaira való adományozások és a végrendeletek elsősorban az ispotályra (kórházra) vagy szegényházra hagytak kisebb-nagyobb összegeket, illetve az 1600-as évek első felétől már végrendelkeztek a magyar iskola, a szegény sorsú diákok, a templom vagy a lelkipásztor számára is.

Sopron Magyarország első városa, ahol megjelentek a reformáció tanai és Luther művei. Ferences papok prédikáltak Luther szellemében, mint Christophoros. Itt, Sopronban született meg az első evangélikus gyülekezet is Gerengel Simon prédikátor vezetésével 1565-ben. 1557-ben létrejött az evangélikusok iskolája is.

A nyugat-magyarországi régió lakosságának nagy része, főúri családok és a birtokaikon élők, polgárvárosok lakosai egyaránt protestánsná váltak a 16. század folyamán. A polgárság körében a régi hagyományokon alapuló családi tisztesség, polgári erény és keresztény vallásosság uralkodott. Ezt igyekeztek erősíteni a város prédikátorai is.

A reformáció terjedése jelentős társadalmi és kulturális változásokat hozott, s ebben a folyamatban jelentős szerepe volt a nőknek is. Három nőtípus jelent meg a reformáció-kori Nyugat-magyarországon:

- a megváltozott módon gondolkodó, a protestáns hit szellemében élő főúri asszonyok
- a polgárasszonyok
- a papnék.

Mindnyájukat az emberszeretet, a valóságosság, a munka szeretete és az élet hiúságaitól mentes egyszerűség jellemezte.

A családi levelezés és a végrendeletek azok a források, melyekből megismerhetjük a magyar családi életet, az asszonyok tevékenységét. Ebben a században, a 16. században kezdődött az a folyamat, amelynek eredményeképpen az asszonyok is gyakorolták már az írás-olvasás tudományát.

A főúri asszonyok a műveltség ápolói, az evangélikus hit terjesztői voltak:

- támogatták könyvek kiadását,
- udvari prédikátorokat tartottak,
- iskolákat alapítottak,
- tehetséges szegény diákokat támogattak külföldi tanulmányaikban (peregrynáció).

Jövedelmük jelentős részét fordították iskolaalapításra, szegényházak és kórházak alapítására, működtetésére.

Polgárasszonyok és papnék egyaránt számos alapítványt hoztak létre és végrendeleteikben jelentős összegeket hagytak szeretetintézményekre és az iskolára, valamint különféle – a művelődést szolgáló – egyesületekre. Pl.: szegények javára, az evangélikus kórházra, a népiskola és a líceum javára, ösztöndíjakra.

A soproni evangélikus egyházkerület által nyilvántartott és gondozott alapítványok és alapok kimutatása alapján házaspárok együtt végrendelkeztek, adományoztak alapítványok számára, ugyanakkor a csak nők által létrehozott – gyakran jelentős összegű – alapítványról hatvanöt esetben tudunk a fenti célok megvalósítására a 16. századtól a 20. század fordulójáig.

(A cikk folytatása – Kanizsai Orsolya életéről - olvasható lesz a Christophoros következő számában.)

Alpárné Dr. habil. Szála Erzsébet

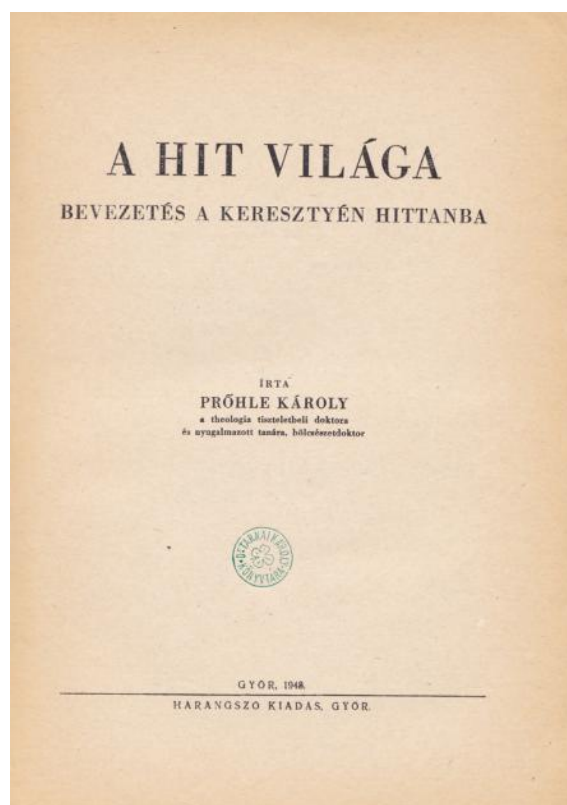
D Dr. Pröhle Károly halálának 50. évfordulójára

Pröhle Károlyról megemlékezni lapunkban a sorponi gyülekezetben hitből fakadó kötelességünk. Egyrészt, mert itt töltötte életének leghosszabb idejét. Bár nem itt született, hanem 1875. március 17-én Rábabogoyoszlón, de líceumi tanulmányaitól egészen 1962. december 11-én bekövetezett haláláig soproni volt és az is maradt. Másrészt itt kezdte Sopronban teológiai tanulmányait, és bár Greifswaldban és Tübingenben végezte, de több mint négy évtizeden keresztül itt Sopronban szolgált egyházunkban a lelkészképzést, egészen 1948-ig. A harmadik ok, amiért gyülekezetünkben meg kell emlékeznünk róla, hogy miután Gyurátz Ferenc püspök Pápán 1900. április 8-án lelkésszé avatta, nemcsak Nemesdömölkön és Pápán szolgált segédlelkészként, hanem e kettő között Sopronban is.

Majd egy évig volt hitoktató Óbudán. Aztán rendes gyülekezeti lelkész lett Lajtaújfaluban, ahol a gyülekezetet ő szervezte meg és ottani szolgálata idején épült a templom. Egyidejűleg felkészült a teológiai tanárságra. 1904-ben rendszeres teológiai szakkból teológiai tanári képesítő vizsgát tett, és ettől kezdve a lajtaújfalusi szórványgyülekezetből járt Sopronba, mint előadó a Teológiai Akadémiára. Miután 1907-ben rendes tanár lett, Sopronba költözött. A teológia sok területéről adott elő hallgatóinak, de a legmélyebb gyökeret hittudományos meggyőződése akkor vert, amikor Bacsó Antal nyugalomba vonulása után 1908 óta a keresztyén hit és erkölcs tanát adhatta elő. Ebben az évben filozófiai doktrátust is szerzett a budapesti egyetemen. A Pécsi Egyetem keretében felállított soproni teológiai fakultáson 1923-ban nyilvános rendes tanár lett.

Tudományos és ökumenikus munkájának elismeréséül a lipcsei egyetem 1926-ban a teológia tiszteletbeli doktori címével tüntette ki. Részt vett három Lutheránus

Világgyűlésen. 1929-ben jelen volt a Hit és Egyházszervezet első világgyűlésén - mely szervezet Nagyválasztmányának tagja volt - 1937-ben pedig a két ökumenikus mozgalom világgyűlésén Oxfordban és Edinburghban. 1946 júniusában vonult nyugalomba, s azután még két évig helyettesként működött saját tanszékén.

Megpróbálom összefoglalni Pröhle professzor szolgálatát egyházunkban, gyülekezetünkben. Hangsúlyozta, hogy az evangélikus egyházban a teológiát tudományos szinten kell művelni. A hit és a tudomány szolgálatában csodálatos szinkronban tudott lenni. Azt mondták hallgatói, hogy előadásait a mély meggyőződés és az igényesség jellemezte. Ez nála a teológiai tudományosság kifejezőmódjában nem az érthetlenséget jelentett. Ezt 1948-ban megjelent legjelentősebb munkája, „A hit világa” című műve is bizonyította. Csak igazat lehet adni nekrológiájának, Káldy

Zoltán püspöknek, aki úgy emlékezett meg róla, hogy ezt a munkáját tudományos volta mellett a közvetlenség és a melegség jellemezte.

Úgy került a Teológiára professzornak, hogy előtte gyülekezeti lelkészként megismerhette közvetlenül, vagyis életközben azokat, akik hallgatói lettek, akiket 40 éven keresztül tudományosan felkészített a szolgálatra. De a gyülekezet életében is részt vehetett, mert a soproni gyülekezet mindig hidat jelentett a jövőd lelkész nemzedéknek, melynek közösségében erősödhetett és melyen át indulhatott. Három éven keresztül – míg Budapestre nem kerültünk – társaimmal volt alkalmunk a vásárnapi istentiszteleten látni az ősz hajú professzort, aki így élte meg azt, amit vállalt: a teológia tudományossága és a gyülekezet szolgálata elválaszthatatlan.

Neki magának professzorként sajnos már nem lehettem hallgatója, de fiaival szoros kapcsolatomban volt; ifj. Próhle Károly a teológián tanított, és Bánfalván lelképásztori szolgálatot végzett, Jenő fia pedig Liceumunknak volt tanára, igazgatója, és gyülekezetünknek hű presbitere. Ők édesapjunktól örökölt melegséggel és közvetlenséggel tudtak a hitben szolgálni, amint „életünkben, halálunkban az Úréi vagyunk.” (Róm 14,8) D Dr. Próhle Károlynak köszönhetően „A hit világa” beáradt egyházunk életébe, a jövőd lelkész nemzedék felkészítése nem volt hiábavaló az Úrban. Ötven év távlatából alig él már tanítványai közül lelkész, de gyülekezetünk élete azoknak hitét tükrözi, akiket Ő tanított.

Szimon János

Távirati jelentések néhány megtartott programunkról

Október 31-én a délelőtti istentiszteleteken túl közös protestáns istentiszteletet tartottunk templomunkban Dr. Vladár Gábor református lelkész, rektor szolgálatával, valamint Orbán Júlia versmondó művész estjével.

November 1-én a Székely Kapunál tartottunk ökumenikus megemlékezést Henczel Szabolcs atya, dr. Vladár Gábor rektor és Gabnai Sándor esperes szolgálatával; majd 19.00-tól a templomunkban a Városi Szimfonikus Zenekar és a Pedagógus Énekkar adott emlékhangversenyt a Halottak Napja tiszteletére.

A toronypárkány októberben elkezdődött munkálatait folytattuk novemberben is.

November 4-én Gabnai Sándor esperes részt vett Gombor Krisztián volt farádi lelkész kétbodonyi beiktatásán Nógrád megyében.

November 5-én Pápán volt egyházkerületi megbeszélés az egyházmegyei elnökségek részére.

November 6-án presbiteri ülés tartottunk a nagyteremben.

E napon megemlékezhattünk Gusztáv Adolf svéd király halálának 380 évfordulóján a GAS – a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat fennállásának 180. évfordulójáról is.

November 8-án Hegedűs Attila igazgató lelkész, mint Varga Tamás beosztott lelkész felügyelő lelkésze Rábaszentandráson presbiteri ülésen vett részt.

November 8-án a partnerkapcsolati munkacsoportunk összeült a nagyteremben a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat 2014-es ünnepének burgenlandi szervezőbizottságával – de november 26-án is összejött a helyi szervezőcsapat.

November 10-én a vadosfai gyülekezeti hívott meg bennünket ünnepi istentiszteletükre, amelyen a közösség számos soproni gyülekezeti tagunkkal hálát adunk templomának felújításáért Szemerei János püspök úr igehirdető szolgálatával.

November 13-án a Luther Szövetségünk vendége volt a nagyteremben

Alpárné dr. Szála Erzsébet gyűjteményvezetőnk, aki az idei éves témában hozott egy előadást: „A régiónk reformációja és a nők” címmel.

November 14-én LMK, egyházmegyei lelkészi munkaközösségi ülés volt Rábaszentandráson.

Aznap délután lelkészi hivatalunkban oktatási megbeszélést tartottunk intézményigazgatóinkkal és iskolalelkészeinkkel – az intézményi törvények alakulása miatt ugyanezen társasággal a püspöki hivatalban is le kellett ülnünk az Országos Iroda munkatársaival egy tisztázó megbeszélésre.

November 17-én maratoni Egyházkerületi Közgyűlés volt Győrben, a Püspöki Hivatalban egyházmegyei elnökségünk és küldötteink részvételével.

Aznap 18.00-kor belépőjegyes jótékony-sági Szent Martin koncert volt a templomunkban a Lion's Klub Sopron és egyházmegyénk szervezésében.

November 20-án esperesi értekezlet volt Budapesten, az Üllői úti központban.

November 24-én részt vettünk Pápán, a Veszprémi Evangélikus Egyházmegye 200 éves jubileumán és könyvbemutató ünnepségén.

És ugyancsak ezen a szombaton felügyelőink Révfülöpön jártak, az Oktatási Központban tartott országos felügyelő találkozó és konferencián.

November 24-én Hegedűs Attila tartott adventre ráhangoló előadást a rábaszentandrási gyülekezet szeretetvendégségén.

November 25-én, Örök Élet vasárnapján 9.00-tól magyar gyereknapi volt az ifiteremben és a nagyteremben; a 10.00-i istentiszteletünket pedig az új liturgia szerint tartottuk.

Aznap délután a temetőkápolnában német és magyar istentisztelet is volt hagyományaink szerint; a balfi filiánkban és a fertőszentmiklósi szórványunkban teológus szupplikáció volt; valamint délután templomunkat meglátogatta a Feltámadás körmenet is a belvárosi templomlátogatása során.

November 26-án polgármester úr fogadta a történelmi egyházak lelkészi vezetőit, így a mi parókus lelkészeinket is az Erhardt étteremben egy munkamegbeszélésen és ebéden.

Novemberben és decemberben készült el templomunk és temetőkápolnánk új hangosítási rendszere.

November 30 - december 1-jén megalakult egyházunk új zsinata.

December 1-jén délelőtt gyülekezetünk aktív tagjai segítettek az új épület előtti park és a parkoló rendbetételében. Hálásan köszönjük segítségüket!

December 1-jén részt vettünk a hagyományos adventi koszorú elvitelében az egyházmegye városainak önkormányzatainál.

Ádventi vasárnapjainkon a Barkácskör - Bastelkreis jótékony-sági vásárt tartott templomunk előterében.

December 2-án Mészáros János Elek operaénekes, református presbiter tartott belépőjegyes adventi koncertet a templomunkban „Csillag született” címmel.

December 3-tól az adventi hetek alatt a Nyugdíjasházban a magyar bibliaóra keretei között adventi esteket tartottunk.

December 3-án Gabnai Sándor esperes tartotta a bibliai szabadegyetemi előadást a Pannónia Med Hotelben az egyiptomi kivonulásról.

December 4-én a nagyteremben presbiteri ülés volt.

December 7-én megérkezett gyülekezetünkhez is a Mikulás.

December 8-án az egyházmegyei presbiteri ülés és az egyházmegyei közgyűlés helyszíne és házigazdái voltunk Sopronban, a nagyteremben.

December 8-án 18.00-kor egy svéd és egy osztrák kórus volt a vendégünk, akik ingyenes koncertet adtak templomunkban.

December 9-én, Ádvent 2. vasárnapján szokásainknak megfelelően óvodásaink szerepeltek a 10.00-i istentiszteleten, amelyen Dr. Wagner Szilárd iskolalelkész prédikált.

December 11-én Luther Szövetség és a Kálvin Kör közös estéjén bemutatkozott és az ökumené mai helyzetéről előadást tar-

tott a körünkben a MEÖT – Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának új elnöksége: Steinbach József református püspök, MEÖT-elnök és dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkész, MEÖT-főtitkár.

Aznap emlékezhettünk meg id. D. Dr. Pröhle Károly teológiai tanár halálának 50. évfordulójáról; másnap pedig Ziermann Lajos egykori esperes-lelkészünk halálának 60. évfordulójáról. Templomunk előterében kiállítás adózik emléüknek.

December 12-én Ágfalva volt a házigazdája az LMK-nak. E napon a lelkészi hivatalunk lelkészi része zárva tartott.

Természetesen részt vettünk a városi december 14-i Hűség Napj ünnepségeken és díjosztón.

December 15-én filmklubunkon a Vándorút című filmet néztük meg.

December 16-i istentiszteletünkön adhattunk hálás templomi hangosításunkért és a megújult templomparkányért. Ezen istentiszteletünket dr. Fodor Tamás polgármester is megtisztelte jelenlétével.

December 16-án Balázs Fecó tartott adventi belépőjegyes koncertet a templomunkban „Érints meg!” címmel.

December 18-án presbiteri úrvacsorás istentisztelet tartottunk a nagyteremben.

December 19-én templomunkban tartotta karácsonyi ünnepi koncertjét a Széchenyi István Gimnázium.

December 20-án megemlékezhettünk Luther Márton felesége, Bora Katalin halálának a 450. évfordulójáról.

A Hunyadi és a Líceum december 21-én tartotta a karácsonyi istentiszteletét a templomunkban.

December 21-én belépőjegyes Rákász Gergely orgonakoncert volt a templomban.

December 22-én a gyülekezeti terembe vártuk a 7-12 éves korosztályt a FIFITalálkozóra, gyerekdélelőttre.

December 22-én karácsonyi csomagostó ajándékozás és áhítat volt a balfi utcai Szociális Otthonban.

Karácsonyi betlehemes gyermekműsorunkat december 23-án mutatták be gyermekeink.

Aznap este került sor a városi 4. adventi gyertya meggyújtására a Fő-téren ökumenikus szolgálattal.

Összeállította: Gabnai Sándor lelkész, esperes

A Hűség Napja alkalmából városunk Sopronért emlékérmét adott át dr. Volker Menkének és Menkéné Pintér Magdolnának az elmúlt bő egy évtizednyi munkájukért! Isten áldja meg további életüket is! (fotó: kisalfold.hu)

Farbwechsel

Wer vor einer Ampel steht, hofft auf grün. Es signalisiert freie Fahrt. Und so wartet man auf den Farbwechsel von rot über gelb auf grün. Auch im Kirchenjahr hat ein Farbwechsel stattgefunden. Man kann ihn an den liturgischen Farben ablesen, also den Farben der Behänge an Altar und Kanzel einer Kirche. Unter dem Aspekt des Totensonntags hätte am letzten Sonntag des vergangenen Kirchenjahres die liturgische Farbe „schwarz“ sein können; „schwarz“ steht bei uns symbolisch für Tod und Trauer. Mit Beginn des neuen Kirchenjahres am 1. Advent hat die Farbe gewechselt, auf „violett“. Zwei Abschnitte des Kirchenjahres sind symbolisch durch diese Farbe gekennzeichnet: der Advent und die Passionszeit. „Violett“ ist, wie man gelegentlich sagt, eine Übergangsfarbe, nicht ganz dunkel, aber auch nicht ganz hell. Im Laufe eines Tages können wir dieser Farbe möglicherweise zweimal beim Blick zum Himmel begegnen: im Zusammenhang des Abendrots, wenn die Sonne untergeht und es dunkel und dann Nacht wird, und im Zusammenhang des Morgenrots während des Aufgangs der Sonne, wenn das Licht stärker und stärker wird und die Dunkelheit ihr Ende findet.

Die liturgischen Farben, zu denen neben „schwarz“ und „violett“ auch noch „grün“, „rot“ und „weiß“ gehören, spiegeln symbolisch unser Leben, sein Auf und Ab, unsere Erfahrungen, Hoffnungen und Wünsche wider. Worauf läuft das Leben zu? Auf das Abendrot, wo das Violett sich auflöst ins Schwarz der Nacht, oder auf das Morgenrot, das ins Licht einmündet? Der Farbwechsel bei den liturgischen Farben gibt eine deutliche Antwort. Das Violett der Adventszeit wird zum Weiß von Weihnachten, das Violett und auch Schwarz der Passionszeit wird zum Weiß von Ostern. „Weiß“ steht für Licht, für Glanz, für Freude. Das Leben, auch unser eigener Lebensweg, führt Richtung Licht und mündet schließlich

auch im Licht ein. Glaubende Menschen, allzumal Menschen, die mit dem von der Bibel bezeugten Gott verbunden sind, sind keine Schwarzseher, sondern Lichtseher. Dafür setzt zum Beispiel das folgende Wort aus dem 56. Psalm ein Zeichen. Da bekennt ein Mensch von Gott: „Du hast mich vom Tode errettet, meine Füße vom Gleiten, dass ich wandeln kann vor Gott im Lande der Lebendigen“ (Ps 56,14). Auch der Psalmbeter hat Anteil am Auf und Ab des Lebens. Im Psalm kann man auch davon lesen, dass er Erfahrungen der Anfeindung und Bedrängnis macht; manches trifft ihn so bitter und hart, dass nur noch Tränen sprechen können. Aber im Psalm gibt es auch einen Kehrsvers, der lautet: „Ich will Gottes Wort rühmen; auf Gott will ich hoffen und mich nicht fürchten. Was können mir Menschen tun? (Ps 56,5.12)

In Zeiten der Bedrängnis und Anfechtung können wir Menschen immer auf zweierlei Weise reagieren. Wir können uns von den Erfahrungen, die uns zusetzen und zu schaffen machen, mitreißen, wegreißen lassen, so wie jemand mitgerissen, weggerissen wird von einem reißenden Gewässer. Wir können uns aber auch so verhalten, wie es der Mensch tut, der in jenem Psalm spricht. Er hält sich an Gott und Gottes Wort fest. Damit ist die Bedrängnis noch nicht unbedingt vorüber; er steht noch im reißenden Gewässer, aber weggerissen und untergehen wird er nicht. Vielmehr, Gott hält ihn und führt ihn durch die bedrängenden Erfahrungen hindurch und zieht ihn heraus. Am Ende, am Schluss steht, worauf auch der 56. Psalm als Höhepunkt zuläuft, indem da am Ende, am Schluss der Lobpreis Gottes als Halt und Retter des Lebens erklingt: „Denn du hast mich vom Tode errettet, meine Füße vom Gleiten, dass ich wandeln kann vor Gott im Licht der Lebendigen.“

Mehr als von der Not und Anfechtung lässt sich der Psalmbeter von Gott und seinem Wort beeindruckt. Daran hält er sich fest und macht rettende Erfahrungen.

Sein Weg ist einer, der, mit den liturgischen Farben gesprochen, aus dem Schwarz über das Violett als Morgenrot ins Weiß, ins Licht des Lebens führt.

Mit der liturgischen Farbe „weiß“ sind auch die Höhepunkte des Kirchenjahres gekennzeichnet: zum einen Weihnachten, die Geburt von Jesus, in dem Gott mit seinem lichtbringenden und lebensschaffenden Wort selbst Mensch wird: „Und das Wort ward Fleisch und wohnte unter uns, und wir sahen seine Herrlichkeit“, wie es im Johannesevangelium ausgedrückt ist (Joh 1,14); zum anderen Ostern, die Auferstehung Jesu und damit der Triumph, der ewige Sieg des Lichts, des Lebens, der allen, der ganzen Welt von Gott zugute kommt und geschenkt wird.

In Jesus schreibt Gott ein neues, das Schlusskapitel seiner Liebes- und

Rettungsgeschichte. Er führt sie ihrem Höhepunkt zu, zur Vollendung, schließlich zur ewigen Vollendung im Lichtglanz der himmlischen Welt. Das Licht setzt sich durch. Das ist ja auch der tiefe Sinn, warum wir in der dunkelsten Jahreszeit von Adventssonntag zu Adventssonntag mehr und mehr Licht entzünden bis zum Lichtermeer an Weihnachten als Freudenfest über die größte Liebe, die es gibt: Gottes eigenes Kommen, Gottes eigene rettende Hingabe in Jesus, Schenkung von Licht und Leben, stärker als jede Finsternis, stärker als der Tod. Mit dem Johannesevangelium gesprochen, wo uns Jesus die Zusage gibt: „Ich bin das Licht der Welt. Wer mir nachfolgt, der wird nicht wandeln in der Finsternis, sondern wird das Licht des Lebens haben.“ (Joh 8,12). Die Farben stehen auf „weiß“: Licht, Leben, Freude.

*Mit herzlichen Segenswünschen
zur Weihnachtszeit und zum Neuen Jahr
Ihr/Euer
Volker Menke, Pfr.*

Herzliche Einladung

auch zu den deutschsprachigen Veranstaltungen unserer Kirchengemeinde: **Gottesdienst** sonntags um 9.00 Uhr; **Wochenpredigt** donnerstags um 17.00 Uhr; **Konfirmandenunterricht** nach gemeinsamer Absprache; **Kindergruppe** für Kinder im Alter von 6-13 Jahren jeden zweiten und vierten Mittwoch eines Monats um

16.30 Uhr; **Jugendgruppe** jeden ersten und dritten Mittwoch eines Monats um 18.30 Uhr; **Glaubensgesprächskreis** jeden zweiten und vierten Freitag eines Monats um 19.00 Uhr; **Gemeinde-nachmittag** (auf Deutsch und Ungarisch) jeden ersten Mittwoch eines Monats um 15.30 Uhr in den Räumlichkeiten des Ev. Altenheims.

KINDERTAG in der Epiphaniiaszeit

für Kinder im Alter von 6-13 Jahren

mit Erzählungen, Singen, Spielen, Basteln, gemeinsamem Mittagessen, fröhlicher Gemeinschaft

am Samstag, 12.1.2013, 10.00-16.00 Uhr, im Gemeindehaus, Bünker J.R. köz 2

Anmeldungen bei V. Menke oder im Kirchenbüro (Tel.: 99/523-002)

Anmeldeschluss: 7.1.2013

(Nähere Auskünfte zu allem bei Pfarrer Dr. Volker Menke, Templom utca/Kirchgasse 12, Sopron/Ödenburg, Tel. 99/322-674)

Házi német szavalóverseny a Hunyadi Iskolában

2012. november 27-én, 14 órakor került sor a házi német szavalóversenyre. A gyerekek egy szabadon választott német verset adtak elő. A zsűri az értékelésnél a hangsúlyozást, nyelvhelyességet és az előadásmódot vette figyelembe. A következő eredmények születtek: I. kategória (1-2. osztály): I. helyezett: Németh Flóra (2. c) II. helyezett:

Pfeiffer Virág Angyalka (2. c) III. helyezett: Kádár Eszter (1. c) Különdíj: Joó Balázs (1. c) II. kategória (3-4. osztály): I. helyezett: Kádár Anna (3. c) II. helyezett: Rad Maryam (3. a) III. helyezett: Friedrich Léna Emília (4. c) Különdíj: Bali Elmira (3. c) Gratulálunk a győzteseknek és sikeres felkészülést kívánunk a megyei fordulóra!

Német munkaközösség

2012. október 6-án Várpalotán megrendezett egyházkerületi pedagógus csendesnapon iskolánk igazgatója, Rajnai Károly – iskolateremtő munkája elismeréseként – Gyurácz Ferenc-díjat kapott.

Sport TV a Hunyadiban

A Digi Sport TV készített felvételeket iskolánkban. A Soproni Darazsak Kosárlabda Akadémia egyesületét mutatták be. Mint ismeretes iskolánknak régi és sikeres kapcsolata van az egyesülettel, mivel kiemelt bázis iskolaként vagyunk nyilvántartva. A mostani felvételeken a legkisebbek, vagyis

óvodásaink szerepeltek. Az ovikosár programot két éve indítottuk el. A TV által feldolgozott foglalkozást Czirják Szilvia és Stánicz Ferenc testnevelő tanárok és utánpótlás edzők tartották. Az ovisok nagyszerűen helytálltak a forgatás alatt. Külön köszönet érte!

Hitvalló otthonok

Meggyőződésem, hogy a Christophoros egyik legfontosabb küldetése elősegíteni, hogy a gyülekezet megismerje önmagát. Nagy létszámú gyülekezet vagyunk – örüljünk neki, de lássuk meg a belőle adódó feladatot is! Hiszen még a legaktívabb soproni evangélikusokat is nemegyszer be kell mutatni egymásnak, ha valamilyen gyülekezeti alkalom nemcsak együttes hallgatást jelent.

„Nincs még egy médium, amely alkalmasabb lenne rá, hogy embereket hozzásegítsen ahhoz, hogy hitre jussanak, a hitben növekedjenek, és hitüket másokkal is megosszák, mint a keresztyének otthonai” – írja 53. tételében Klaus Douglass. Mély hatással volt rám ez a mondat. Ugye örvendezünk, ha egy lakásba belépve megérezhetjük, hogy az keresztyén otthon?

Igen, a legtökéletesebb az lenne, ha sorra mind meg tudnánk látogatni egymást – de talán megoldható a vendéglátás gondolatban is, ha a házigazda a Christophoros hasábjain nyitja meg előttünk otthonát. Ha lennének virtuális házigazdák, mindnyájan sokat gazdagodhatnánk a hitvalló otthonok megismerése által! Nem könnyű, hiszen oly sok érzelmű fűződik a saját zugainkhoz, és az otthonteremtéshez annyi küszködés emléke. Tehát bátor jelentkező-

ket keresünk, akikkel riportot készíthetnénk otthonukról, mint keresztyén otthonról. Ha pedig valaki maga önti írott formába ezt a sajátos vallomást, az még jobb és áldottabb lehet.

Sok szeretettel várjuk a virtuális meghívásokat!

Meghitt fészek fából

– *Bejöhettek cipőben is?*

– Egész nyugodtan. A lakás használati tárgy: akármennyire is szeretjük, neki kell szolgálnia minket, nem megfordítva. Az a feladata, hogy akár viharos-mozgalmas, akár bensőséges családi eseményekhez megfelelő keretet adjon. Csak akkor vedd le a cipőt, ha neked úgy kényelmesebb.

– *Mi volt az otthonteremtés legmélyebb lelki élménye?*

– Ez nem az első általunk teremtett otthon, de valóban ez az, ami igazán kedvünkre való lett. Korábbi építkezéseinknél sokkal több volt a kötöttség, szűkösség. Ennél a háznál az idő ugyan szorított, de egyébként szabadon alakíthattuk a belső tereket – tulajdonképpen a meglévő szerezett fa bútoraink köré álmodtuk a lakóterek fa felületeit. Tulajdonképpen ez jelenti a mély lelki élményt: érezzük, hogy a helyünkön vagyunk végre, ez az igazi otthonunk. Nem véletlen az erdélyi hangulat, valóban Erdélyből jött ácsok állították össze a házat három hét alatt. Akadt gond is, láthatod a nappaliban ezt az utólagos oszlopot, erre a mestergerenda túlzott behajlása miatt lett szükség.

– *Hol találkozik ebben az otthonban az ég a földdel?*

– Lélekben. Abban a biztonságban, amit ez az otthon jelent. Korábban hajóztam, nagy élményemként őrzöm az ég teljes félgömbjét és a tenger síkját a láthatárig... és alapvető élményem az is, amikor a haragvó elemek összebontják az eget a vízzel. Igenis meg kell tanulni tisztelni az eget, a szelet, a vizet, a napot, meleget és hideget. Ehhez képest viszont igazán tudom értékelni a stabil otthont is. Itt a fizikai biztonság érzete hordozza a lelki és szellemi biztonságérzetet és otthonosságot is.

Arra is gondolsz valószínűleg, hogy hol van számunkra az imádság helye. Annál az asztalnál, jobbra mögöttem. Ahol általában étkezni, beszélgetni, együtt lenni szoktunk.

– *Mit vegyen észre a testvér? Mit vehet észre az ateista is?*

– Azt gondolom, mind a testvért, mind a más meggyőződésű embert a barátságos, otthonos környezet ragadhatja meg. Ez a hely befogadja, s ahogy számunkra is a meghittséget adja; rá is sugárzik, hogy mi itt jól érezzük magunkat. Hogyan gyakorolhatná a vendégszeretet erényét az, aki nem érzi otthon magát a házában? De akinek meghitt fészke van, annak nem esik neheze a vendéget is szívesen látni. A hála, amivel életünk napjait elfogadjuk, biztosan érezhető.

A hitünk sem titok, ha kérdezik, de nem hivalkodunk vele. Talán az egyetlen szembeötlő jele az a Jézus-kép a bejárat fölött, amit már legutóbb is megfigyeltél.

– *Hol a házigazda kedvenc helye? Mi mindent fog be onnét a tekintet?*

– Az a kanapé, ahol ülsz. Most téged ültettek arra a helyre, ahonnét a kilátást is élvezheted, és a belső tér is majdnem egészében átlátható. Igaz, hogy most szomorúság az idő, de nekem mind a négy évszak ebben a keretben jelenik meg, és minden nap más. Átélem az év egész körforgását. Minden nap élvezem.

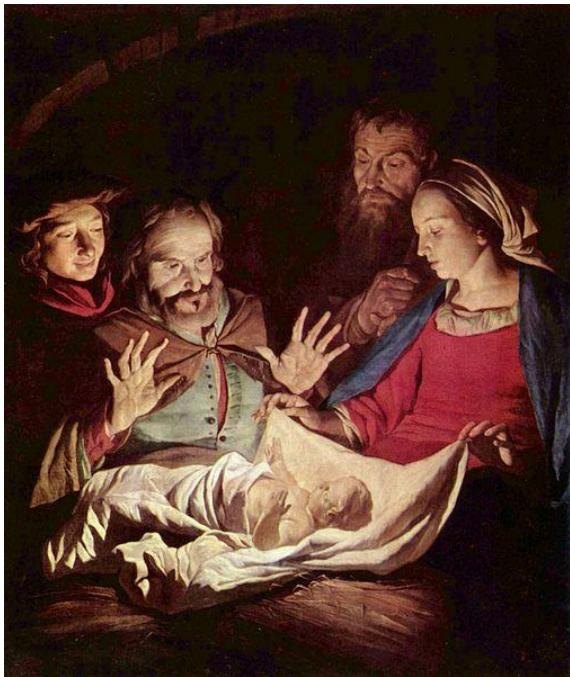
És nagyon szeretem a belső teret is, ahogy minden szükségessel körülvesz. Igaz, sok érdekes kincsem van most mögötted is: az a gyönyörű szekrény, amit azzal a kötelezéssel örököltem nagyszüleimtől, hogy el nem adhatom semmi szín alatt, mert rájuk is a nagyszülők hagyták. Én tehát unokámra fogom örökíteni. Eredetileg kelengye-szekrény lehetett, mi üveget tétettünk a fa ajtóbetét helyébe, így könyves szekrény lett.

– *Egyszer csak beállít tizenkét tanítványával Jézus... hogy folytatódna a történet?*

– Kerüljétek beljebb! Lehozzuk a székeket fentről is, és jól elférünk, éhen sem maradtok. Hiszen volt itt már huszonegy meghívott is, amikor a presbitériumot látuk vendégül.

(Gimesi Szabolcs válaszolt otthonában Hegyi Péter kérdéseire)

A GYERMEK

Ádvent első hetében, a Christophoros karácsonyi számának Periszkóp rovatára készülve, Ézsaiás szavai járnak az eszemben:

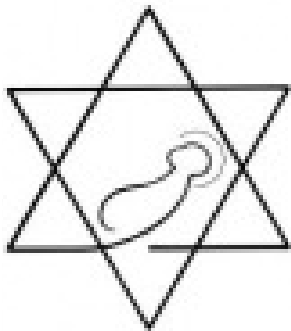
„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!” (Ézs. 9, 5-6)

Meg egy ének:

„Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj!
Ég szemű gyermek, csöpp rózsalevél.
Kisdedként az égi Úr,
Jászol ágyán megsimul Szent karácsony éjjel”

Így kerekedett a rovat a GYERMEK köré, Az Égi Gyermek köré, aki majd elénk állítja a földi gyermeket: „...ilyeneké a mennyek ország”..., a földi gyermek köré, akiben ott a sorsa, a jövő ígérete, Betlehemben, Teheránban, a dunántúli betlehemezésben, az Alföldön vagy éppen Sopronban.

Fekete István: Betlehem

A konyhában ültünk a földön és a tűzhely meleg fénye kiugrott néha meg-megsimogatván arcunkat. Hallgattunk, de magunkban megvallottuk, hogy a mű tökéletes, és nem is vettük le a szemünket róla. Tornya volt, ajtaja volt, ablakai voltak, ahol be lehetett tekinteni (egy krajcárért!), és ha bent meggyújtottuk a kis gyertyát, kivilágosodott az egész épület valami boldog, meleg világossággal, mint a szívünk ablaka abban az időben.

Egyszóval: Betlehem volt.

A Szent Család kicsit oldalt állt előtérben a jászollal s a jászolban Jézuskával, aki mosolygott, és kövér kis kezét ökölbe szorította, ámbár, mi akkor még nem gondoltunk arra, hogy ha ez a kéz egyszer kinyílik, mekkora ragyogás árad belőle a világra.

Ennél sokkal nagyobb gondjaink voltak.

Elsősorban az, hogy Jézuska mezítelen maradjon-e, vagy takarjuk be.

- Megfázik! - mondta Bence Gábris, aki érzékeny lelkű fiú volt.

- Buta vagy - szolt Andók Pista -, aki Isten, az nem fázik.

- A Biblia azt mondja - szólalt meg végül Peszelka Péter, aki papnak készült -, hogy „édesanyja pólyába takarta és jászolba fektette...”

Ez döntött.

A pólya természetesen nem lehetett akármilyen anyagból, ezért selyemből lett, a selyem pedig anyám télikabátja béléséből lett.

Másodsorban ott volt még a szamar kérdés.

Két szamarunk is volt ugyanis.

Peszelka Péterre néztünk, aki csizmája orrát vakargatta piszkos kis körmével és lesütvén a szemét erősen gondolkodott, de aztán kivilágosodott értelmes, fanyar arca:

- Az nincs a bibliában, hogy hány szamar volt. Több pásztor volt, hát szamar egy se volt...

Subák, láncosbotok, bajuszok és szakállak, kucsomák és tornyos angyalsüveg már készen voltak, így semmi akadálya nem volt annak a lelkes izgalomnak, amely másnap a falu végén abban a felkiáltásban érte el tetőfokát, hogy:

- Szabad-e betlehemet köszönteni?

És hulltak a krajcárok... Péter perselyébe, amely mind súlyosabban zörgött - mi tagadás - ébren tartva, sőt fokozva elhivatottságunk érzését. Berta Jancsi ugyan apja szórtarisznyáját is a nyakába akasztotta, hogyha valahol - netán - ennivalót is adnának, de inkább Pétert toltuk előre, zörgő perselyével figyelmeztetve a háziakat, hogy készpénzadományokra rendezkedtünk be.

Na, a büntetés aztán nem is maradt el. A betlehemi csillag ragyogása mellett nem vettük észre a pénz ördögének sátnapofáját, és szenteste - Berta Jancsi pokoli indítványára - elindultunk a szomszéd faluba, most már kizárólag azzal a céllal, hogy a persely tartalmát a végsőkig fokozzuk.

Csendes, borús, mégis kemény alkonyat volt. A hó nem olvadt, a jegenyék felett és a völgyek hajlásaiban fenyegetően kék volt a köd. Azután Király bácsival találkoztunk, a kanász-szamadóval.

- Hová mentek, gyerekek?

- Csak ide a szomszédba...

Az öreg felnézett az égre...

- Hát én nem mondok semmit, de iparkodjatok, mert ujjan idő gyün, hogy megemlegetitek...

- Sietünk, Károly bácsi.

Igazán siettünk volna, de úgy megbámulták takaros betlehemünket, úgy tartóztattak bennünket, etettek, itattak (ne mondják a szomszéd faluban, hogy nem látják

szívesen a gyerekeiket) és főleg úgy tömték a perselyt, hogy se láttunk, se hallottunk.

Pedig közben feltámadt a szél, lenyomta a felhőket és szitálni kezdte a havat a fekete éjszakába. Ezt azonban a házak között alig lehetett érezni, de amikor kiértünk a szabad mezőkre, belénk mart, és engem, aki a betlehemet vittem, majd belelökött a patakba.

- Egyenest! - vezényelt Jancsi, aki nagy lökötő volt, de a szíve helyén - ha a nyárfás utat elértük, nincs semmi baj.

- Nem kellene visszafordulni?

- Nem! - üvöltött Jancsi - engem agyonvernek, ha nem leszek ott az éjfél misén.

Az idő és a tér elveszett. A nagy subákat majd földre nyomta a szél, a hó vágott, mint a jeges vessző, és reszketve izzadtunk, ijedt kis erőnk utolsó megfeszítésével.

Vánszorogtunk. A kis betlehem oldalát már feltépte a szél és kísértetiesen csapkodta a papírt, miközben a toronyban a kis bádogcsengő néha megkondult, mint a lélekharang. Nem tudtuk, hol vagyunk, és szívünk körül halálos hidegen bujkált a félelem.

- Megfagyunk - mondta valaki, mire Bence Gábris leroskadt a hóra, és sírni kezdett, de sírását elkapkodta a sikoltó szél.

És csak álltunk. Összebújtunk a Gábris körül, a betlehem lecsúszott a kezemből a hóra és nem hittünk már semmiben, csak ez elmúlás borzalmában és már nem is voltunk.

- Imádkozzunk! - mondta ekkor Péter, és ennek a szónak a mélységében egyszerre végtelen csend lett, és ebben a csendben alig hallhatóan, mégis világosan megérintett bennünket meleg szárnyával a távoli harangszó.

- Harangoznak - ordított Jancsi -, most már tudom az utat.

- Imádkozzunk - mondta Péter, és imádkoztunk.

És éjfél misén otthon voltunk.

És azóta is, ha nagy baj van és kiesik kezemből a betlehem, azt az imát mondom és azt a harangszót hallom még ma is.

Filmajánló: A mennyország gyermekei

Színes, magyarul beszélő, amerikai-iráni filmdráma. Rendező: Majid Majidi

Ha megnézik a filmet, talán megértik miért jutott eszembe Móra Ferenc A másik csaló című novellája. A Teheránban élő Ali és a Szeged környéki Pétör más kor és más kultúra ellenére valahol „rokonok”, Pétör saját éhségét is legyőzve csempészi ki az iskolában kapott tejet testvérének, Ali mindenáron új cipőt akar szerezni hűgának, Zarának.

Mindkét történet a szeretet szép története!

A Teheránban, szegény körülmények között élő kislány hazafelé menet egy pillanatra leteszi kishúga frissen megjavított

cipőjét. A göngyöleget és a számára kitett ócskaságokat gyűjő, majd azt értékesítő kereskedő úgy véli, ez is egy elvihető holmi. Mire Ali megfordul, a cipő már az ócska kocsiján utazik.

Ali kétségbeesik! Mit mond Zarának? Mit szól majd beteg édesanyja és munkanélküli apja, aki, ha akarná, sem lenne képes új cipőt vásárolni a lányának? Végül azt találja ki, és kishúgát is rábeszéli, hogy ne szóljanak szüleiknek, hanem hordják felváltva a cipőt! De a megvalósítás nem egyszerű! Pontosan meg kell szervezni az időt és a helyet, ahol cipőt cserélnek!

Küzdeni kell az elkésés szegényével a fiúnak, a vágyakozással az ócska fiúcipőben járó kislánynak, miközben szüleik és környezetük a mindennapi megélhetésért küzd.

És akkor Ali előtt felcsillan a lehetőség: futóversenyt hirdetnek, ahol a harmadik díj egy új cipő! És Ali fut, az új cipőért, Zaráért, a szüleikért, önmagáért, fut, erejét a végsőkig megfeszítve...

Majid Majidi gyönyörű képekkel tele filmjét megtalálhatják a A Széchenyi István Városi Könyvtár videótárában.

Várfalvi Erzsébet

Kamarás István OJD: Karácsonyi angyal

Karácsonyi mesék kisebbeknek és nagyobbaknak

Luther Kiadó, Budapest, 2012.

Variációk egy (szent) témára

Ráadásul micsoda gyönyörű témára! A kereszténység és az európai kultúrtörténet legismertebb és legmeghatóbb történetét, Jézus születésének történetét írja meg újra és újra meséiben Kamarás István. Azt a történetet, amelyet amúgy is ezerszer átdolgozott már a hagyomány: a két bibliai beszámoló, Máté evangéliumából és Lukácséból összemosódik gondolatainkban, így kerülnek egymás mellé a messziről jött

bölcsekből a népi emlékezet által Gáspárrá, Menyhértté és Boldizsárrá átvedlett „három királyok”, illetve a pásztorok angyalostul, kisháryostul, mézes csuprostul. Látnunk kell, hogy amit mi ünneplünk, az a mi agyunkban vált ilyen bohókás keverékké. Ez nem jelent hazugságot, épp ellenkezőleg, azt jelenti, hogy életünk szerves részévé vált a történet: az emberi gonoszság – Heródes és a szívtelen betlehe-

miek – éppúgy megjelennek benne, mint az egyszerű tisztaság- a pásztorok között-, a bohókás állatok és az isteni dicsőség fénye az angyalokkal. Mindaz benne van, amit tapasztalunk, és amire vágyunk.

Ebben a kavalkádban vesz részt játékosan Kamarás István, amikor továbbjátssza a betlehemi történet: hol a szereplők lesznek mások és mások, hol a helyszín lesz meglepően profán – ahogy az eredeti helyszín, az istálló is radikálisan evilági volt. Így lesz Mária és József az egyik mesében hajléktalan, a másodikban bevándorló, a harmadikban cigány, a negyedikben magukról a háromkirályok tevéiről derül ki, hogy az ő nevük bizony Maris, Jóska és kicsi Jézus... (Sőt, egyszer egy kacsacsőrű emlősről derül ki, hogy épp annyira különleges, két világ határán élő állat, mint ahogy Jézusban van egyszerre jelen az emberi és az isteni...) A helyszín egyszer egy rendőrkapitányság fogdája, másszor egy pláza vagy éppen egy különleges katedrális Santa Fében. Az angyalok talán nem mások, mint a rosszcsont rokongyerekek, a háromkirályok politikusok, Heródes a pláza igazgatója vagy éppen a rendőr-főfelügyelő... A napi politika, a mindennapok, és a gyermeki fantázia terében játszódik a jól ismert történet. Annyiban mások ezek a mesék, mint az eredeti, hogy a szereplők tudják magukról, hogy egy már megtörtént történet történik velük. Szerepeket játszunk, ki az angyalét, ki Heródesét, ki Jézusét, ismerjük az eredetét, ahhoz igyekszünk igazodni.

Az alapkonceptióból fakad, hogy a történetek célja mintha kissé megfordulna: néha a betlehemi történet válik a társadalom, a mai valóság kritikájává – ennyiben emlékeztet a Szabó Dezső Feltámadás Makucskánjára. De félreolvasnánk a könyvet, ha aktuálpolitikai üzeneteket, a valamelyik táborral szembeni fegyvert akarunk belőle kovácsolni. Ne mutogassunk ujjal, hogy na ugye, ha kevésbé szeretett alakokra ismerünk rá, de ne sértődjünk meg akkor se, ha szívünkhöz közelállót ér a szeretetteljes fricska. A történetek mesék gyerekeknek és felnőtteknek, nem politikai

pamfletek – arról meg nem a szerző tehet, hogy ilyen világban élünk. Igaz, a világ Jézus idejében sem volt külön, épp ez a szívderítő benne: ha az a kor és az a hely szentté válhatott azáltal, hogy Isten megjelent benne, a mi mostani korunk miért lenne kivétel?

Mindenesetre kortársként jó érzés látni, ahogyan a mindig sikeres – vagy annak látszani vágyó – politikusok csetlenek-botlanak, amikor náluk nagyobb hatalommal, az Isten szeretetével találkoznak. A szerző szeretettel, de iróniával beszél a közélet minden szereplőjéről, hovatartozástól függetlenül – a konzervatív és liberális egyaránt esetlenné bálík, ha nem ő van a középpontban. Ők azok, akik egyszer csak abba a helyzetbe kerülnek, hogy az övéknél nagyobb dicsőség megjelenéséhez kell asszisztálniuk, és – jobb esetben – rádöbbennek saját nevetségességükre, rosszabb esetben elhitetik magukról, hogy statiszta létükre jól játszották főszerepüket. Megbocsátást csak az agresszívok nem kapnak, akik azt hiszik, nincs is szükségük kegyelemre, s így nincs szükségük arra sem, hogy odatérdeljenek, akik meg vannak győződve arról, hogy mindig nekik kell irányítaniuk az eseményeket.

Mivel a tizenhárom mese ugyanazt az egy történetet fogalmazza meg mindig másként, ellent kell állni a kísértésnek, és nem szabad egyszerre elolvasni őket. Mintha a tipográfia is a türelmes olvasásra kényszerítene minket, az oldalszámok sem számokkal, hanem betűkkel vannak leírva: el kell olvasni őket. Ilyen lassabb, élvezetes olvasásra kényszerítenek a grafikák, a szerző unokájának, Kamarás Milánnak a rajzai. A rajzokat és a szövegeket együtt figyelve elképzelem, ahogy a nagypapa és az unoka jókat nevetgélnek együtt, eleresztik fantáziájukat, amikor este lefekvéskor játékosan és szürreálisan fogalmazzák újra saját betlehemesüket – és nem félnek a blaszfémia vádjától, hiszen hogyan is lehetne szó ott istenkáromlásról, ahol az Isten maga jelenik meg? És egyáltalán, van az eredetinél meghökkentőbb történet?

Hegedűs Attila

Megjelent a soproni öregdiák Erdélyi Csaba verseskötete *Egy szikrányi fényt!* címmel! (A költőtől már jelent meg vers a Christophoros húsvéti számában.) A költő felajánlásaként a kötet megvásárolható iratterjesztésünkben. Mindenkinek szeretettel ajánljuk!

Örömhír – keresztelési hír

Hubertné Stinner Saci már többször javasolta, legutóbb én vettem fel újra az ötletet, hogy ne csak gyász hírek, hanem keresztelési hírek is kerülhessenek a tempom-ablakba.

Hiszen Jézus int, hogy örömről beszéljünk és bánatunkban legyünk egyek.

Az az izgalmas benne, hogy nagyon kevés ráfordítással megvalósulhatna.

Csak kellene egy minta, amiben meg-egyezzünk, világospiros ill. világoskék papírra feketével nyomtatva. A szülők neve,

és a gyermek vezetékneve csak a szülők kifejezett hozzájárulása esetén szerepelne. A szövegszerkesztést vállalhatná a Hírlevél soros szerkesztője, ill. tartalékként a Hírlevél-mail szétküldője (többnyire én). Ha nem ismert a keresztelési ige, a szerkesztő választana egy odaillőt. Szabó-Csóka Andrea nyomtatná és tenné ki, de nem föltétlenül pénteken, hanem amikor időt tud rá szakítani.

Mit szólnak hozzá? Szívesen vesszük észrevételeiket!

Hegyi Péter

Orlai Petrics Soma: Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket

A kép a mezőberényi I. kerületi evangélikus templom oltárát díszíti. Melegségével, emberségével, oltárképen ritkán alkalmazott témájával hozza közel hozzánk Jézust.

Petric Soma (az Orlai nevet 1853-ban vette fel hivatalosan, noha már 1851-től használta) Mezőberényben született, felvi-

déki eredetű evangélikus családban. Anyja révén másod-unokatestvére a nála tíz héttel fiatalabb Petőfinek. Tanulmányait Mezőberény, Szarvas, majd Sopron evangélikus gimnáziumaiban folytatta. Később jogot tanult Pápán, miközben festett és novellákat írt. 1846-tól Bécsben Ferdinánd Waldmüllernél tanult festeni. 1850-től a müncheni akadémián tanult, megjárta Rómát és Párizst is.

Többen úgy tartják, az ébredező magyar festészet egyik előfutára volt. Keserű Katalin így ír róla: „Orlai Petrics Somát a 19. századi magyar művészetbe fordulatot hozó, annak második felét festői gondolataival és művészi koncepcióival alapjaiban meghatározó alkotónak tekinthetjük, akinek a jelentősége – mint általában az elsőké – idővel elhomályosult az érettebb »követők« mögött.”

Portréi közül a legismertebbek a Petőfi-ről készültek.

Az összeállítást szerkesztette: Várfalvi Erzsébet

Szeretettel emlékezünk Major Mihály testvérünkre (1946-2012), Líceumunk volt igazgatóhelyettesére, gyülekezetünk énekkarának volt vezetőjére. Isten áldása maradjon vele és az itt maradottakkal! Egy Kodály Zoltán-idézettel emlékezünk rá:

A zene rendeltetése: belső világunk jobb megismerése, felvirágozása és kiteljesedése. A népek legendái isteni eredetűnek tartják. S ahol az emberi megismerés határait érzjük, ott a zene még túlmutat rajtuk, olyan világba, melyet megismerni nem, csak sejteni lehet.

SZILVESZTERI „TIZENKETTŐ”

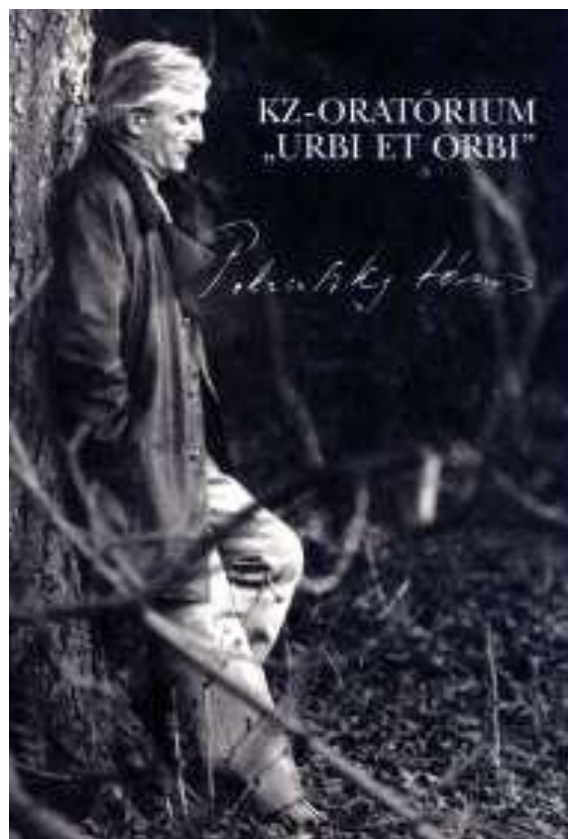
Szilveszterkor lépjük át az új év küszöbét, s az elmúlás szomorúságán átragyog az újrakezdés mosolya. A szilveszteri "hangulat" nagyon is összetett valami, s kivált az a hívő számára. Hála és remény, számítás és tervezgetés, mulatság és komolyság, bánat és öröm találkozója a szilveszteri "tizenkettő".

Az egyetlen ünnepünk, mely túlmutatva önmagán az egész esztendőt felidézi bennünk. Szilveszterre azt is mondhatnánk, hogy magának az Időnek ünnepe, magának a titokzatos földi Időnek a megszentelése. Épp ezért sokszor az az érzésem, hogy rosszul ünnepeljük. Tulajdonképpen csendben, szinte hallgatózva kellene fogadnunk, mint valaki a hóesés kezdetét lesi, vagy a csillagok neszére figyel, vagy mint a gazda, ki az éjszaka csendjéből a vetés növést szeretné kihallgatni.

A Szilveszter mégis a féktelen, a karneváli öröm órája lett, s mintha emögött az öröm mögött még ma is valamiféle pogány szív dobogna. Nem csoda aztán, ha újév napja sokak számára a kijózanodás szürke szomorúságával egyenlő.

Pedig gyönyörű alkalom az igaz derű s tegyük hozzá: a földi öröm számára. Mert valóban az: "földönjáró" ünnep, s ezt a "földi mosolyt" nem is szabad megtagadnunk tőle.

Tizenkét óra van. Az éjszakában most fejezte be körforgását a Föld, s most kezd egy újabb égi kör írásába. Fejünk fölött,

mint forgó kristálygömb, a csillagos egyszem. De a mi szívünk e pillanatban egyedül Övé, e csodálatos mozgás, múlás és érkezés Uráé. S ezt ne feledjük el a legharsányabb szilveszteri zsvajban se: véghetetlen csendben és szelíden Isten most hajtja át csillagnyájait az ősztendőből az újesztendő mezőire.

Pilinszky János
(Új Ember, 1961. december 31.)

Újévi köszöntő

Újesztendő, vígság szerző, most kezd újulni,
 újulása víg örömet most kezd hirdetni.
 Hirdeti már a Messiást eljöttek lenni,
 Legyetek a nagy Istennek igaz hívei!
 Új napokkal, bor, búzával látogass minket.
 Így szentelünk mi is Neked víg esztendőket.
 Elmúlt tőlünk az ó idő, melyben bánkódtunk,
 bánat miatt siralomra gyakran jutottunk.
 Jutott hozzánk az új idő, melyben vigadjunk,
 vigadással Úr Jézusnak glóriát mondjunk!
 Újesztendő, vígság szerző, most kezd újulni,
 újulása víg örömet most kezd hirdetni.

Népének az esztendő fordulóján

Az esztendő fordulóján
 Összegyűltünk mind ez órán,
 Oltárodnál leborulunk háladásra,
 Mindentudó színed előtt számadásra.

A múltó év minden napja
 Kegyelmedet megmutatja.
 Testi-lelki bajainkban gyógyítottál,
 Haláltestvér karjaitól megtartottál.

A mezőket te ruházod,
 Ég madarát te táplárod,
 Nem engedted elpusztulni árván minket,
 És megadtad mindennapi kenyerünket.

Könnyeinket száríttgattad,
 Homlokunkat simogattad,
 Ha tévedtünk, a jó útra rátereltél,
 Ha elestünk, irgalmasan fölemeltél.

Hálásan hát megfogadjuk,
 Törvényedet el nem hagyjuk,
 Új esztendő minden napján légy mellettünk,
 Hogy a bűnnek szeplője se érje lelkünk.

S ha majd eljön a végóra,
 Ajkunk nyílik búcsúszóra,
 Hozzád vigye lelkünket az őrzőangyal,
 Hol nincsen nap, nincsen éj, csak örök hajnal.

Tervezett programok

2012 karácsony – 2013 böjt

December 24-én 17.00-kor német, 18.00-kor és 24.00-kor magyar nyelvű szentesti istentiszteletet tartunk.

December 25–26-án, Karácsony ünnepnapjain a vasárnapi rend szerint tartjuk istentiszteleteinket.

December 27-én 17.00-kor ökumenikus boráldás a Szentlélek templomban.

December 31-én 17.00-kor német, 18.00-kor magyar nyelvű óévi istentiszteletet tartunk.

Január 1-jén a vasárnapi rend szerint tartjuk délelőtt az istentiszteleteinket; ezzel egyidőben a Dallos-hegyen egyházi áhítat lesz a túrázókkal; 17.00-kor pedig a nagyteremben presbiteri újköszöntő koccintást tartunk.

Január 3-án megemlékezhetünk Raits Péter egykori lelkészünk születésének 250. évfordulójáról.

Január 6, vasárnap Vízkereszt ünnepi istentiszteleteket tartunk.

Január 8-án lesz az új év első babamama klubja.

Január 8-án, hónap első keddje lévén 17.00-kor presbiteri ülést tartunk a nagyteremben.

Január 9-én lelkészi munkaközösségi értekezletet tartunk Répcelakon a vasi és veszprémi egyházmegyék lelkészeinek részvételével.

Január 12-én vízkereszt német gyereknapot tartunk a nagyteremben.

Január 12-én részt kívánunk venni a szokásos doni megemlékezésen a Deák téren.

Január 13-i istentiszteleteink perselypenze templomépítési offertórium lesz.

A január 13-i istentiszteleteken vendégünk lesz a soproni Gedeon-társulat néhány tagja, akik pár szóban beszámolnak munkájukról.

Január 17-től 5 héten át minden csütörtökön 18.00-tól a nagyteremben az Escort Touristtal közös szervezésben előadóesteket tartunk egyrészt útbemutatókkal, valamint kiselőadásokkal. Rögtön az első al-

kalommal Gabnai Sándor esperes tart kiselőadást a soproni ellenreformációról; a további csütörtökökön is érdekes témákban hallhatnak előadásokat.

Január 21-től 6 estén át 17.00-tól a város templomaiban ökumenikus imahetet tartunk: két alkalommal így nálunk is – a részletekről később tudunk tájékoztatást adni.

Január 22-én 18.00-kor az imaheti istentisztelet után tartjuk a Magyar Kultúra Napj rendezvényünket: szokott módon az egyetemi aulában – a Kálvin Kör, a Keresztény Értelmiségi Szövetség és a Luther Szövetség közös szervezésében. Díszelőadónk reménység szerint Réthelyi Miklós volt miniszter úr lesz.

Január 27-én 9.00-kor tartja elköszönő istentiszteletét dr. Volker Menke lelkésztestvérünk, aki a szolgálatát Peinében, Németországban folytatja szuperintendensként. Az istentisztelet után Kirchenkaffe is lesz.

Aznapi istentiszteleteink perselypenze a lepramissziói nap miatt a leprások megsegítését szolgálja.

Január 28-án 18.00-kor tartja soron következő megbeszélését a GAS-2014-ünnep szervezőbizottsága.

Február 2-án 17 órakor farsangi szeretetvendégséget tartunk.

Február 5-én 17.00-kor presbiteri ülés a nagyteremben.

Február 9-én 9.00-kor egyházmegyei presbiteri ülést tartunk a soproni Fabricius Szeretetotthonban.

Február 11-én újakezdjük Kulcsszavak című beszélgetés-sorozatunkat az ifjúsági teremben.

Február 12-én, húshagyó kedden 17.00-kor a Luther Szövetségben megemlékező diavetítéses előadást tartanánk Kocsis Ilona vezetésével az egykori LSZ-utakról.

Február 13-án, hamvazószerdán lelkészi munkaközösségi ülésünk lesz – e napon lelkészi hivatalunk lelkészi része zárva tart.

Február 16-án Szélrózsa utótalálkozó lesz Budapesten – várhatóan a mi nyári résztvevő fiataljainkkal együtt.

Február 17-én, böjt 1. vasárnapján istentiszteleteink perselypénze egyházmegyei offertórium lesz.

Aznap lesz délután dr. Volker Menke lelkésztestvér szuperintendensi beiktatása Peinében.

Összeállította: Gabnai Sándor lelkész, esperes

Istentisztelet szolgálati beosztás

2012 karácsonyától 2013 böjtjéig

nap	óra	szolgálat	lelkész	nap	óra	szolgálat	lelkész
dec. 24.	16.00	Balf	Hegedűs A.	január 20.	8.00	magyar	Gabnai S.
	17.00	német	Menke, V.		9.00	német	Menke, V.
	18.00	magyar	Gabnai S.		9.00	gyermek	Hegedűs A.
	24.00	magyar	Hegedűs A.		10.00	magyar	Gabnai S.
dec. 25.	8.00	magyar	Hegedűs A.	január 27.	15.00	Balf	Gabnai S.
	9.00	német	Menke, V.		8.00	magyar	Hegedűs A.
	10.00	magyar	Hegedűs A.		9.00	német-búcsú	Menke, V.
	15.00	Balf	Hegedűs A.		9.00	gyermek	Gabnai S.
dec. 26.	16.00	Fertőszentmiklós	Gabnai S.	10.00	magyar	Hegedűs A.	február 3.
	16.00	Kórház	Hegedűs A.	10.00	magyar	Hegedűs A.	
	8.00	magyar	Gabnai S.	15.00	Balf	Hegedűs A.	
	9.00	német	Winter, G.	8.00	magyar	Gabnai S.	
dec. 30.	10.00	magyar	Gabnai S.	9.00	német	Winter, G.	február 10.
	8.00	magyar	Gabnai S.	9.00	gyermek	Hegedűs A.	
	9.00	német	Menke, V.	10.00	magyar	Gabnai S.	
dec. 31.	10.00	magyar	Gabnai S.	15.00	Balf	Gabnai S.	február 17.
	15.00	Balf	Gabnai S.	8.00	magyar	Wagner Sz.	
	17.00	német	Menke, V.	9.00	német	Heinrichs E.	
január 1.	18.00	magyar	Gabnai S.	9.00	gyermek	Matus K.	február 24.
	8.00	magyar	Hegedűs A.	10.00	magyar	Wagner Sz.	
január 6.	9.00	német	Menke, V.	15.00	Balf	Mesterházy B.	február 24.
	10.00	magyar	Hegedűs A.	8.00	magyar	Hegedűs A.	
	8.00	magyar	Gabnai S.	9.00	német	Winter, G.	
	9.00	német	Menke, V.	9.00	gyermek	Gabnai S.	
	9.00	gyermek	Gabnai S.	10.00	magyar	Hegedűs A.	
január 13.	10.00	magyar	Gabnai S.	15.00	Balf	Hegedűs A.	február 24.
	16.00	Kórház	Gabnai S.	10.00	magyar	Hegedűs A.	
	8.00	magyar	Hegedűs A.	15.00	Balf	Hegedűs A.	
	9.00	német	Menke, V.	16.00	Fertőszentmiklós	Hegedűs A.	
	9.00	gyermek	Gabnai S.				

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja
9400 Sopron, Bünker köz 2.
e-mail: evgyul@bdeg.sopron.hu
tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

Készítette a szerkesztőbizottság, tagjai:

Koordinátor: dr. Tölle Katalin
Nyelvi és teológiai lektor: Hegedűsné
Kendeh Tünde, Hegedűs Attila
Tördelés: Kóczán Krisztián
Felelős kiadó: Hegedűs Attila

Rovatfelelősök: Visszatekintés, tervezett programok: Gabnai Sándor, Lélek-zet (prédikációk, meditációk): Hegedűs Attila, Deutsche Seiten: Volker Menke, Gyülekezetünk életéből: dr. Tölle Katalin, Iskoláink: Balikóné Németh Márta, Életmód: Balikóné Németh Márta és dr. Tschürtz Nándor, Periszkóp (kitekintés): Várfalvi Erzsébet, Engedjétek hozzám jönni (gyermekekről, gyermekeknek): Mátisné Schlögl Patrícia

Nyomatva a Lövér Print nyomdában, 400 példányban.

Várható következő megjelenés: 2013. böjt